

OBSAH

CO JSOU LIDOVÉ PRANOSTIKY	13
Výklad pojmu pranostika	14
Základní rozlišovací znaky lidových pranostik	14
Význam pranostik v životě našich předků	15
Hlavní skupiny pranostik	16
VLIV SYSTÉMU HOSPODAŘENÍ A KLIMATICKÝCH ZMĚN NA PRANOSTIKY	19
Vliv hospodářských systémů a úrovně hospodaření na pranostiky	19
Vliv klimatických změn na pranostiky	21
PRANOSTIKY A KALENDÁŘ	27
Staročeské dělení roku	27
Staročeské dělení dne	28
Datování v pranostikách	29
Pranostiky a gregoriánská kalendářní reforma	29
LEDEN	33
Lednový meteorologický kalendář našich předků	36
Příklady lednových rolnických pranostik	40
Pranostiky k zdravotním rizikům teplých lednů	43
Lednové pranostiky k prodlužování bílého dne	44
Příklady pranostik k lednovým bouřkám	44
Příklady pranostik k jednotlivým dnům ledna	46
Rady E. J. Košetického na leden	53
ÚNOR	55
Únorový meteorologický kalendář našich předků	57
Příklady únorových rolnických pranostik	63
Únorové fenologické pranostiky	65
Masopustní pranostiky	66

Příklady pranostik k únorovým bouřkám a bouřkové pověřečné hromniční pranostiky	68
Příklady pranostik k jednotlivým dnům února	69
Rady E. J. Košetického na únor	75
BŘEZEN	77
Březenový meteorologický kalendář našich předků	78
Příklady rolnických pranostik	82
Voda v krajině a březnové pranostiky	85
Březnové fenologické pranostiky	87
Myslivecké pranostiky k tahu sluky	88
Košickářská pranostika	89
Příklady pranostik k březnovým bouřkám	89
Příklady pranostik k jednotlivým dnům března	90
Březen – první měsíc jara	93
Rady E. J. Košetického na březen	97
DUBEN	99
Dubnový meteorologický kalendář našich předků	101
Příklady dubnových rolnických pranostik	107
Brambory – chléb chudých	108
Dubnové fenologické pranostiky	109
Velikonoční pranostiky	111
Příklady pranostik k dubnovým bouřkám	114
Příklady pranostik k jednotlivým dnům dubna	116
Rady E. J. Košetického na duben	119
KVĚTEN	121
Květnový meteorologický kalendář našich předků	122
Studený a vlhký máj – ve stodole ráj	130
Květen – měsíc trávy	132
Plevele	133
Květnové lijáky, povodně a eroze	135
Včelařská pranostika	136
Pranostiky k májovým svatbám	137
Příklady pranostik ke květnovým bouřkám	138
Příklady pranostik k jednotlivým dnům května	139
Rady E. J. Košetického na květen	143
ČERVEN	145
Červnový meteorologický kalendář našich předků	146
Příklady červnových rolnických pranostik k senoseči	157
Venkovské zelené lékárny našich předků	159

Příklady pranostik k červnovým bouřkám	161
Příklady pranostik k jednotlivým dnům června	162
Červen – první měsíc astronomického léta	166
Rady E. J. Košetického na červen	169
Č E R V E N E C	171
Červencový meteorologický kalendář našich předků	174
Příklady červencových žňových pranostik	185
Chléb	186
Svatá Anna – chladna z rána	187
Příklady pranostik k červencovým bouřkám	188
Příklady pranostik k jednotlivým dnům července	190
Rady E. J. Košetického na červenec	195
S R P E N	197
Srpnový meteorologický kalendář našich předků	199
Příklady srpnových rolnických pranostik	205
Mandele a mandlíky	206
Srpnové vinařské pranostiky	208
Orba	209
Myši a kobylky	212
Srpnové fenologické pranostiky	217
Slzy svatého Vavřince	218
Příklady pranostik k srpnovým bouřkám	218
Příklady pranostik k jednotlivým dnům srpna	219
Rady E. J. Košetického na srpen	223
Z Á Ř Í	225
Záříjový meteorologický kalendář našich předků	226
Příklady rolnických pranostik pro září	232
Svatý Václav a hadi	234
Staročeské ovocnářství	235
Kopání brambor	238
Příklady pranostik k záříjovým bouřkám	240
Příklady pranostik k jednotlivým dnům září	241
Září – první měsíc astronomického podzimu	246
Rady E. J. Košetického na září	249
Ř Í J E N	251
Říjnový meteorologický kalendář našich předků	253
Říjnové rolnické pranostiky k ozimům	258
Vinobraní	259

Obnovování půdní úrodnosti hnojením	260
Vendelínské právo	263
Žaludy a bukvice	263
Jeřáb popelavý	264
Posvícení	265
Příklady pranostik k říjnovým bouřkám	267
Příklady pranostik k jednotlivým dnům října	267
Rady E. J. Košetického na říjen	271
L I S T O P A D	273
Listopadový meteorologický kalendář našich předků	276
Příklady listopadových rolnických pranostik	283
Rybniční hospodářství a výlovy rybníků	284
Listopadové cesty	287
Reflorescence	288
Ondřejské věštění	289
Příklady pranostik k listopadovým bouřkám	290
Příklady pranostik k jednotlivým dnům listopadu	292
Rady E. J. Košetického na listopad	297
P R O S I N E C	299
Prosincový meteorologický kalendář našich předků	301
Výmlat	306
Černá zima	308
Vlčí měsíc a vlci	310
Vánoční pranostiky	313
Příklady pranostik k prosincovým bouřkám	316
Parodování pranostik	316
Příklady pranostik k jednotlivým dnům prosince	317
Prosinec – první měsíc astronomické zimy	322
Rady E. J. Košetického na prosinec	327
METEOROLOGICKÉ PRANOSTIKY	
KRÁTKODOBÉ PŘEDPOVĚDI POČASÍ	329
Etnometeorologická pravidla předpovědi počasí podle pocitů člověka	330
Lidová předpověď atmosférických srážek podle chování živočichů a rostlin	332
Usuzování na atmosférické srážky podle oblačnosti a vzhledu oblaků	336
Usuzování na déšť podle červánků	338
Lidové předpovědi srážek podle slunce, měsíce a hvězd	339

Předpověď srážek podle silného šíření pachů a vůní	340
Předpověď srážek podle vlhnutí hygroskopických látek a předmětů	341
Předpověď srážek podle šíření zvuku, podle dýmu, ohně, vody a dalších jevů	342
Příznaky pěkného stálého počasí	344
Příklady dalších pranostik krátkodobé předpovědi počasí	346
Duha	349
Příklady nereálných a pověrečných pranostik krátkodobé předpovědi počasí	350
MÍSTO SLOVA NA ZÁVĚR	355
Rejstřík citovaných autorů, literárních pramenů a osobních jmen	357
Věcný rejstřík	361
Rejstřík svátků a chronologických názvů	365
Doporučená literatura a výběr literatury použité	371